

SOĞAN, SARIMSAK PAS HASTALIĞI

Puccinia porri G.Wint.(syn.*P.allii* F.Rudolphi)

1. ETMENİN TANIMI VE YAŞAYIŞI

Pas hastalığı etmeni *Puccinia porri* G. wint (Syn. *P. alli* F. Rudlphi)'dir. Sarımtırak turuncu uredospor (20-24 x 23-29 µm) yuvarlak-elips şekilli, kalın çıkıntılı duvarlı, gri teliosporlar ise (20-26x28-45µm) iki hücreli, düz duvarlı ve kısa saplıdır.

Kışı uredospor ya da teliospor olarak geçirir. Uredosporlar uzun mesafelere rüzgarla taşındıkları için, hastalık döngüsünde çok önemlidir. Hastalık, az yağış ve devamlı yüksek nem koşullarında görülmektedir. Uredosporlar çimlenebilmek ve enfeksiyon yapabilmek için 4 saat boyunca %97 nisbi neme ihtiyaç duyarlar. En yüksek enfeksiyon %100 nem ve 10-15°C sıcaklıkta oluşur. 25°C'nin üstündeki ve 10°C'nin altındaki sıcaklıklar enfeksiyon oluşumunu engeller. Hastalık, strese maruz kalan bitkilerde (aşırı kuraklık ya da sulama veya fazla azot uygulaması) artmaktadır.

2. HASTALIĞIN BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Başlangıç belirtileri, 1-3 mm uzunluğunda, turuncu uredial püstüller içinde gelişen yapraklar ve gövdeler üzerinde küçük beyaz lekelerdir. Şiddetli enfekte olan yapraklar sararır ve ölür. Sezon sonunda, koyu kahverengi teliosporlar püstüller içinde oluşabilir. Piknidial ve aesial dönemlere doğada az rastlanır. Soğan ve sarımsak ekiliş alanlarında görülmektedir.

3. KONUKÇULARI

Etmenin başlıca konukçuları, soğan, sarımsak ve diğer *Allium* spp.'dir.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- 1.Soğan ve sarımsak yetiştiriciliği, drenajı iyi yapılmış topraklarda temiz üretim materyalleri ile yapılmalıdır.
- 2.Ekim nöbetine yer verilmelidir.
- 3.Hastalığa konukçuluk eden yabancı otlarla mücadele yapılmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

İlaçlama, yeşil aksam ilaçlaması şeklinde yapılır. Yapraklarda pas püstülleri görülür görülmez ilaçlamaya başlanmalı ve hastalığın şiddeti, iklim koşulları ve ilacın etkinlik süresi dikkate alınarak ilaçlamaya devam edilmelidir.

4.2.2. Kullanılacak ilaçlar ve dozları

Bakanlık tarafından ruhsatlandırılmış bitki koruma ürünleri tavsiyesine uygun olarak kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamalarda sırt pülverizatörü, tarla pülverizatörü veya atomizörler kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Bitkinin tüm yeşil aksamının ilaçla kaplanması gerekmektedir.